

Zeister Historisch Genootschap

Nieuwsbrief

Najaar 2017

In deze Nieuwsbrief:

- In langdurig bruikleen
- Van de Poll-lezing
- Nieuw verschenen boeken
- Najaarsexcursie Walkartpark

Agenda:

2 september 2017
zaterdagopenstelling ZGH en GAZ
van 12-14 uur, HIP

4 september 2017
Van de Poll-lezing,
Schoonoord, 20 uur

20 september 2017
Lezing en Najaars-
excursie Walkart-
park, 9.30 uur

2 oktober 2017
Filmvoorstelling Figi

7 oktober 2017
zaterdagopenstelling ZGH en GAZ
van 12-14 uur, HIP

30 oktober 2017
Historisch café in
Figi, inleider Kees
Breunese, 17 uur

4 november 2017
Jaarlijkse Sale,
12-15 uur

Van de voorzitter

Zoals velen van u wel weten liggen vreugde en verdriet vaak dicht bij elkaar. Wij zijn erg blij dat wij een nieuwe secretaris hebben die per 1 september 2017 het stokje overneemt van Arie Moolenaar.

Nieuwe secretaris

Het is mw. drs. L. (Loeki) Schönduve. Loeki Schönduve heeft geschiedenis gestudeerd aan o.a. de universiteit van Amsterdam, maar beroepsmatig diverse communicatiefuncties binnen Koninklijke PTT Nederland vervuld. Zij is sinds 2012 ook secretaris van de stichting “Vrienden van de Dieptetuin”. Wij zijn heel erg blij met haar komst en zien uit naar een goede samenwerking binnen het Dagelijks- en Algemeen Bestuur.

Tegelijkertijd nemen we afscheid van Arie Moolenaar. Arie is 13 jaar een uiterst bekwame en prettige secretaris geweest. Arie is nog een jaar langer secretaris gebleven omdat we geen nieuwe secretaris konden vinden, alleen dat al typeert hem. Vol inzet en altijd uiterst accuraat in de verslaglegging, het bestuursarchief is tip top in orde. Arie, op deze plaats heel, heel hartelijk dank voor je inzet, je kunde en je vele werkzaamheden, nooit was je iets te veel. In kleine kring nemen we nog afscheid van je zoals gebruikelijk.

Fotoboek Zeist 2017

Wat ons verdrietig stemt, is dat we het project: Fotoboek Zeist 2017 hebben moeten stopzetten. We hadden grote verwachtingen: veel foto's van u en van alle inwoners van Zeist om zo tot een mooi boek te komen. We dachten aan een boek met ca. 600 foto's maar tot eind juni 2017 hebben we slechts 210 foto's ontvangen, waaronder vele dubbele en prachtige natuurfoto's, die weliswaar in Zeist genomen zijn, maar die niet herkenbaar zijn als een stukje Zeist. Daarom heeft het Algemeen Bestuur besloten dit project te stoppen. Beter ten halve gekeerd dan ten hele gedwaald, nietwaar?

**Zeister
Historisch
Genootschap**

**Het Rond 2
3701 HS Zeist
Historisch
Informatiepunt**

**Postadres:
Postbus 342
3700 AH Zeist**

**Telefoon:
(030) 6987002**

**E-mail:
info@zhg.nl**

**Website:
www.zhg.nl**

**ANBI RSIN:
807521796**

**Het ZHG is te
bezoeken in het
Historisch
Informatie Punt
(Gemeentehuis)
op:
Dinsdagmorgen
10.00 – 12.00 uur**

**Eerste zaterdag
van februari,
maart, april,
juni, september,
oktober en
november:
12.00 - 14.00 uur**

Op deze plaats dank voor de foto's die we ontvangen hebben, dank aan de jury die het project mede gedragen heeft. Met speciale dank aan Carolien Paasman die veel energie gestoken heeft in bekendmaking via Nieuwsbode en Facebook. We laten het idee van een fotoboek nog niet geheel los en hopen in de toekomst hierop terug te komen.

Uw e-mail adres

We doen nogmaals een beroep op u om ons uw e-mailadres te sturen (in het geval wij het nog niet hebben). Zo kunnen we u voortaan deze Nieuwsbrief per email sturen. Dit om kosten te besparen. De prijs van postzegels wordt steeds hoger. Seijst blijft u natuurlijk allemaal per post ontvangen.

Donaties

We doen ook een beroep op diegenen die hun Donateursbijdrage over 2017 nog niet hebben overgemaakt, om deze s.v.p. zo spoedig mogelijk te voldoen.

Tentoonstellingen

In het HIP (Historisch Informatie Punt) in de hal van het gemeentehuis is tot eind augustus een tentoonstelling over het landgoed Schoonoord en vanaf begin september en tentoonstelling over 65 jaar Zeister Historisch Genootschap. Van harte welkom, elke werkdag te bezoeken.

Heeft u vragen of opmerkingen, neem dan s.v.p. contact met ons op, via: info@zhg.nl of telefonisch 030 6956311.

Flora de Vrijer

IN LANGDURIG BRUIKLEEN

Met de huidige gebruikers van Villa Blanda - Stepping Stones Home & Care - aan de Utrechtseweg 31 - heeft het ZHG het bruikleen verlengd van de daar aanwezige waterpomp, een zogoemde Nortonpijpwel. De pomp heeft bij de laatste verbouwing van de villa een vaste plek in een nis in het souterrain gekregen.

De pomp is waarschijnlijk geïnstalleerd tijdens of kort na de bouw van de villa in 1877/1878. (Bron: E. Staal, Villa Blanda te Zeist, zwart op wit, Zeist 1989). Om het behoud van de pomp te garanderen is deze door een vorige eigenaar van het pand aan het ZHG - toen nog Van de Pollstichting - geschonken.

**Donateursbijdrage
2017:
minimumbijdrage
is €18,00 per
jaar, maar meer
mag ook.
U krijgt er veel
voor terug.**

**Rekening: IBAN
NL95 INGB 0003
8403 83**

**DONATEURS
WERVEN
DONATEURS**

*Donateurs zijn erg
belangrijk voor
ons. Samen werken
we hard aan het
bewaren en in stand
houden van het
historisch cultureel
erfgoed van Zeist.
Financiële
bijdragen van de
donateurs zijn de
grootste bron van
inkomsten; daarna
een subsidie van de
Gemeente Zeist.
We hebben veel
plannen, die we
alleen kunnen
uitvoeren met
voldoende
inkomsten.*

*Help ons en werf
een donateur. Elke
nieuwe donateur
kan in 'Het
Geschiedenishuis'
een historische
verrassing
uitzoeken.*

De Stichting gaf de pomp in 1997 in bruikleen aan de toenmalige gebruiker van het pand. Een nortonpomp is een zuigpomp, die tot op grote diepte water uit de grond kan oppompen via een nortonpijp.

Villa Blanda

De Amsterdamse firma Peck & Co paste het systeem met 'Nortonsche Pijpwellen' met succes toe en zorgde o.a. op de Utrechtse Heuvelrug voor water van hoge kwaliteit.

De pomp in Villa Blanda is ook afkomstig van Peck & Co; in de gietijzeren zwengel is de naam leesbaar. We zijn blij dat de pomp, die een onderdeel van de villa is, op zijn oorspronkelijke locatie wordt bewaard voor toekomstige generaties. De pomp vertelt het verhaal van de eind-19de-eeuwse drinkwater-voorziening op een buitenplaats. De gewone burger vulde toen nog zijn emmertje bij de dorpspomp. In de 20ste eeuw is overal waterleiding aangelegd. Anno 2017 beschikt Nederland over een van de beste waterleidingnetten ter wereld. Iedereen in ons

land kan thuis beschikken over veilig, fris drinkwater uit de kraan.

Karen Veenland-Heineman

Een bijzonder jubileum / Een bijzondere donateur

Het Zeister Historisch Genootschap is op 24 september 1951 opgericht als de Van de Poll Stichting. We staan nu een jaar lang stil bij het 65 jarig jubileum. Dat heeft u onder meer gemerkt aan het extra themanummer van Seijst over de rondwandelingen.

We zouden graag mensen willen spreken die al heel lang donateur zijn. De gegevens in onze administratie gaan niet verder terug dan de afgelopen twintig jaar. Bent u al vijftig jaar of langer donateur, neemt u dan a.u.b. contact met ons op. Of wellicht kent u iemand die al heel lang donateur is? We laten ons heel graag verrassen.

U kunt hiervoor iedere dinsdagmorgen terecht in het Historisch Informatie Punt van het gemeentehuis, maar u kunt ook mailen info@zhg.nl of bellen: 030 – 6956311.
Mw. Flora de Vrijer staat u graag te woord.

Van de Poll-lezing op maandag 4 september 2017: 'De Zeister tak van de familie Van de Poll'.

De jaarlijkse Van de Poll-lezing van het Zeister Historisch Genootschap (ZHG) vindt plaats op maandag 4 september a.s. De lezing zal in het teken staan van 'De Zeister tak van de familie Van de Poll'. De Van de Polls waren invloedrijke Zeistenaren en tevens de voormalige bewoners van het bekende Beek en Royen aan de Dorpsstraat. Vader Fredrik Harman en zoon Frits van de Poll waren o.a. directeur van de Kosmos, maar ook vele jaren gemeenteraadslid.

Tien van de 13 leden van de Zeister tak van de familie Van de Poll, in 1898.

Diverse familieleden waren zeer actief in het Zeister muziekleven. Twee zusters Van de Poll waren verbonden aan het hof onder andere als opvoedsters van de prinsessen Wilhelmina en Juliana. Freule Jo, de jongste zuster, was tot op hoge leeftijd een begrip in Zeist. Zij en haar broer Frits ontwikkelde initiatieven om de geschiedenis van Zeist niet in de vergetelheid te laten verdwijnen. Dat leidde ook tot de oprichting van het huidige Zeister Historisch Genootschap. De jaarlijkse Van de Poll-lezing is dan ook naar hen vernoemd.

Deze lezing wordt gehouden door JanHein Heimel, die al vaker boeiende lezingen gaf over de Zeister geschiedenis.

Wij heten u graag met velen van harte welkom op

maandagavond 4 september 2017

in de kantine van de OSG Schoonoord op het landgoed Schoonoord aan de Blikkenburgerlaan 2.

De lezing **begint om 20:00 uur**, de zaal is open vanaf **19:40 uur**.

Dan staan de koffie en/of thee voor u klaar.

De lezing is gratis toegankelijk.

Nieuw verschenen boeken waarin Zeist een 'rol' speelt

Zoektijd - Handelingsperspectief in een onvolkomen wereld

Koos Janssen

Gemeente Zeist, 2017

ISBN: 978-90-6720-580-1

Eeuwig schaak in Zeist, 1908-2006

Samensteller Martin Baltus

2016, Jubileum commissie 2006 van de Schaakclub "Zeist".

Gedenkboek ter gelegenheid van het 75-jarig bestaan der schaakclub "Zeist"

Samengesteld en geschreven: G. Aikema (1906-1981)

Hermen Gijsbertszoon van de Poll en zijn Zonen Zeven generaties Vroede Vaders in Amsterdam.

Nanne Evert van de Poll

2016, Den Afwegh, Dodenwaard VA-2016-1

Everaert uten Polle en zijn Zonen

Drie Middeleeuwen Pollen in Montfort

Nanne Evert van de Poll

Met portretten geschilderd door Henk Wouter van de Poll.

2016, Den Afwegh, Dodenwaard VA-2016-1

Geschiedenis van de Gereformeerde Kerk Zeist, deel 3 1990- 2004

L.A.G. van Selm

2017, Service boekhandel Rus

Vergeten slachtoffers Psychiatrische Inrichting de Willem Arnzhoeve in de tweede Wereldoorlog

Marco Gietema, Cecile aan de Stegge

2017, ISBN 978 90 8953 9465

De autobusdienst Amersfoort-Utrecht van Jan Leguit te Soesterberg 1923-1942

Dik Top

2017, uitgegeven in eigenbeheer Dik Top

Verkrijgbaar bij Cornershop, Soesterberg en Boekhandel van de Ven,
Soest Online: bernhard @progarments.nl

PRO DEO, Geschiedenis Nieuwe Kerk Zeist 1927-2017

D.E.A. Faber

2017, uitgegeven in eigen beheer D.E.A. Faber

Copyright 2017: D.E.A. Faber, 224 blz., Rijk geïllustreerde uitgave

1992-2017 25 jaar Buurtvereniging Wilhelminapark Zeist

M. Wagenaar-Fischer

2017, Buurtvereniging Rondom het Wilhelminapark Zeist

Eigen uitgave

Najaarsexcursie op 20 september 2017:

Het herboren Walkartpark

Landschaps- en tuinarchitect en boomchirurg J'ørn Copijn spreekt op woensdag 20 september over de creatie van een van zijn voorvaderen en de recente restauratie van het park.

Aansluitend een bezoek aan het park met J'ørn Copijn als gids.

Het zomerhuis van de familie van de Amsterdamse koopman Godfried Leonard Walkart stond schuin tegenover het huidige gemeentehuis.

Na hun vaders overlijden in 1856 breidden de zussen Hendrika Suzanna Petronella Johanna en Marianne Henriette hun grondbezit verder uit. In 1873 kochten zij zeven percelen aan huidige Slotlaan (toen Donkerelaan). Dat werd hun 'Overbosch', een tuin aan de overzijde van hun huis. Zij lieten het terrein een opknapbeurt geven. Zus Hendrika overleed in 1901, Marianne - ook kinderloos - in 1904. Aan de gemeente Zeist liet zij na: 'Het overbosch gelegen aan de Donkerelaan te Zeist (...) onder de voorwaarde dat dit bosch tot publieke wandeling worde opengesteld en opengesteld blijven.' Zij gaf er veertigduizend gulden bij voor toekomstig onderhoud. Op verzoek van de gemeente maakt Hendrik Copijn uit Groenekan een plan voor een park, dat f4.710,- zou gaan kosten. De Raad besloot met hem in zee te gaan. De Zeister bloemist G.

Smitskamp (1875-1957) kreeg de opdracht Copijns plan uit te voeren. Het Walkartpark werd in mei 1905 officieel geopend.

*Walkartpark,
oorspronkelijke
ingang aan de
Donkerelaan in
1903 (detail)*

In de loop der jaren zou het park perioden van verwaarlozing kennen en veranderingen ondergaan; die betroffen de afwisseling van de beplanting, de beslotenheid van het park, de ontsluiting met (nieuwe) toegangen en de plaatsing van monumenten. Een discussiepunt bleef de plaatsing van (vaste) bebouwing in het park.

Op 19 april 1999 werd het Walkartpark beschermd rijksmonument.

Het is cultuurhistorisch en architectuurhistorisch van algemeen belang:

- vanwege de historische aanleg in late landschapsstijl in het begin van de 20ste eeuw;
- als voorbeeld van een compositorisch geslaagd en goed bewaard gebleven openbaar wandelpark, waarbij op een betrekkelijk klein perceel een besloten park is geschapen met fraaie reliëfwerking;
- vanwege de plaats in het oeuvre van tuinarchitect H. Copijn.

Recent is het park gerestaureerd, met medewerking van onder anderen J'ørn Copijn.

Het programma ziet er als volgt uit:

V.a. 09.30	Ontvangst met koffie/thee bij de oude trouwzaal
10.00	Aanvang lezing over Hendrik Copijn en het Walkartpark door J'ørn Copijn
Circa 10.45	Rondleiding door het Walkartpark, met uitleg van J'ørn Copijn
Circa 11.45	Einde excursie

**Aanmeldingsformulier voor lezing over
en de excursie naar het
Walkartpark
Gemeentehuis Zeist, oude trouwzaal**

**op woensdag 20 september 2017
van 9.30 - 11.45 uur**

Dhr./ Mevr.

Adres

Postcode Woonplaats:

Telefoon

E-mailadres

neemt alleen / metintroducés deel aan de lezing over en
excursie naar het Walkartpark.

De kosten van €5,00 euro p.p. = €.....,00 zal hij/zij overmaken op
rekening nummer NL96INGB0002967656 van ZHG Lezingen en
Excursies, onder vermelding van 'Excursie'.

Inschrijven is mogelijk TOT woensdag 6 september

Er kunnen maximaal dertig mensen deelnemen. Bij overtekening wordt
u geïnformeerd en wordt het reeds betaalde inschrijfgeld z.s.m.
teruggestort aan de niet ingedeelden.

Wij verzoeken u dit formulier a.u.b. ingevuld voor 6 september as. te
(laten) bezorgen bij Mw. M. van Delft, Pr. Beatrixlaan 19, 3708 CA
Zeist, of om haar uw gegevens van dit aanmeldingsformulier toe te
sturen per e-mail: delfver@planet.nl